

Woensdag 29 april 2015

Voorzitter, geachte leden van de Provinciale Staten,

"Vol Vertrouwen" Het collegeakkoord als route voor de komende vier jaar. Een akkoord met een flinke sociale en groene rand. Het geeft ons vertrouwen in een goede samenwerking met de coalitie.

Voorzitter, Burgerinitiatieven stimuleren en ondersteunen, het luisteren naar de inwoners (ook als het om de herindeling gaat), zorg, cultuur, en sport. De leefbaarheid van dorpen. Allemaal zaken die ook de Partij voor de Dieren belangrijk vindt.

Het voortdurend zoeken naar nieuwe bronnen voor werkgelegenheid is niet de lijn die wij inzetten. De Partij voor de Dieren streeft naar een maatschappij waar meer nadruk komt te liggen op een betere verdeling van hetgeen we hebben en is daarom een voorstander van een basisinkomen voor iedereen. We hopen als Partij voor de Dieren dat groen en duurzaam de richting van de route naar bedrijvigheid wordt de komende 4 jaar. Wij willen onze reactie op dit akkoord graag in drie onderdelen opsplitsen, mobiliteit en financiën, in de tweede plaats natuur en energie en ten slotte, landbouw en recreatie.

MOBILITEIT en financiën

Als Partij voor de Dieren staan we uiteraard zeer sympathiek tegenover de plannen van het college als het gaat om het Openbaar Vervoer, fietspaden, het stimuleren van elektrisch rijden enz.

Meer moeite hebben we met de aanleg van nieuwe wegen. Voor ons staat de economie niet voorop en zeker niet als het ten koste gaat van natuur. Met de aanleg van nieuwe wegen is erg veel geld gemoeid en de nadelen voor het milieu zijn per definitie hoog. Zo blijft dit college helaas inzetten in de verdubbeling van de N33, hetgeen zo'n negentig miljoen euro zal kosten uit een potje dat oorspronkelijk was bedoeld voor de trein naar Heerenveen. Wij zien meer in de nadruk op het Openbaar Vervoer, ook voor het vervoer van producten.

Grote vragen houden we bij de aanleg van de Zuidelijke Ringweg. De ombouw van de zuidelijke ringweg in Groningen leidt volgens de laatst bekend geworden cijfers van Rijkswaterstaat tot 6 procent meer verkeer in de omliggende wijken. Naast de enorme kosten worden leefbaarheid en veiligheid, twee belangrijke doelstellingen van het project, in ieder geval voor de direct omwonenden niet bereikt. **De Partij voor de Dieren verzoekt daarom het college nog eens goed te kijken naar de wenselijkheid van de aanleg van ring zuid en doet dit via een motie.**

De Partij voor de Dieren is blij met het idee van de coalitie om geen structurele overheidssteun meer te verlenen aan Airport Eelde voor exploitatie en investeringen. Daarnaast zijn wij voorstander van het vervangen van subsidies door revolverende fondsen.

Punt twee: NATUUR EN MILIEU en energie

De keuzes, die de coalitie maakt op het gebied van Natuur en Milieu krijgen onze steun. Met betrekking tot energie hebben wij nog wel enkele opmerkingen.

Voorzitter, het teruggaan met de gaswinning per direct naar 27 miljard kuub gaat onze partij niet ver genoeg. De Partij voor de Dieren zou per direct een teruggang willen zien tot 21 miljard kuub en zou

ook graag een (korte) tijdslijn willen zien richting een maximum van 12 miljard kuub. De Partij voor de Dieren is blij, dat het college onze standpunten heeft overgenomen voor wat betreft het omkeren van de bewijslast en een opkoopregeling voor onverkoopbare huizen. Wij steunen het idee om te komen tot transparantie als het gaat om de risico's van aardgaswinning. De Partij voor de Dieren verwacht van het college dat hieronder ook de opslag van gas, de lozing van afvalwater in Borgsweer en de opslag van aardgascondensaat in Farmsum valt. **Kan het college ons toezeggen dat ook met betrekking tot de gevaren voor deze randverschijnselen van de gaswinning de onderste steen boven wordt gehaald en volledige openheid plaatsvindt richting bevolking?**

We zijn blij met de meeste ideeën rond de energietransitie. We zijn samen met de coalitie **voor** meer overleg met omwonenden en **voor** meer ruimte voor zonneparken. Wel maken wij ons zorgen over windmolens op zee. We hopen, dat het effect van windmolens op de natuur wordt meegenomen in de aanbesteding. De natuur op en onder water is kwetsbaar en schade moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Door in de aanbesteding te sturen op vermindering van de effecten van windmolens op de natuur, zou de innovatie op dit gebied moeten worden gestimuleerd. **Kan de gedeputeerde toezeggen dat er maximaal rekening gehouden wordt- en eisen worden gesteld aan het effect van windmolens op de natuur, met name ook op zee?**

De nadruk op energiebesparing is voor de Partij voor de Dieren een belangrijk issue. Wij steunen het akkoord dan ook volledig op dit punt.

We zijn blij te lezen dat er geen ruimte zal zijn voor de winning van schaliegas, een nieuwe kolencentrale of een kernenergiecentrale en dat de opslag van kernafval binnen de grenzen van de provincie niet zal worden toegestaan. De Partij voor de Dieren zou graag zien dat de inmiddels draaiende en zeer vervuilende kolencentrale van RWE/Essent wordt gesloten. Hoe staat het college hier tegenover? Graag een reactie. Voor de PvdD bestaat er, zoals het akkoord suggereert, geen duurzame oplossing voor een kolencentrale.

De kolencentrale brengt ons bij de Waddenzee.

Het Waddengebied is een zeer bijzonder natuurgebied en staat niet voor niets op de Werelderfgoedlijst van de UNESCO. We missen in het akkoord het streven naar een absolute nullijn wat betreft de mijnbouw onder de Waddenzee en **vragen daarom om de visie van de nieuwe Staten via een motie.**

De uitgangspositie van het college met betrekking tot de Waddenkust is die van economie en ecologie in balans. De wens wordt uitgesproken om de ecosystemen van de waddenkust te versterken. De Partij voor de Dieren heeft begrip voor het idee, dat mensen een boterham moeten kunnen verdienen rond het Wad. **Kan de gedeputeerde ons echter verzekeren, dat er geen nieuwe vervuilende industrie zal worden toegestaan bij de Waddenzee en dat de boterham alleen verdiend kan worden als er geen nadelige gevolgen te verwachten zijn voor de ecologie?**

Het natuurlijk beheren van water heeft onze steun. Ook het idee om op een duurzame wijze water te gebruiken als bron van decentrale energie kan op onze sympathie rekenen.

Tenslotte, punt drie, LANDBOUW en recreatie

De Partij voor de Dieren is tegen iedere vorm van uitbreiding van de veestapel. Het Groninger Verdienmodel blijft in het akkoord gehandhaafd. Wij zijn tegen megastallen en vrezes met de

goedkeuring van dit college een explosieve uitbreiding van de melkveehouderijen tot een grootte van 4 ha. In het akkoord wordt gesproken over dierenwelzijn. Het welzijn van koeien zal echter per definitie minder worden in grote stallen, omdat in veel gevallen er geen sprake meer zal zijn van een natuurlijk leven voor de dieren. Veel van de dieren zullen hun leven lang opgesloten zitten en geen weidegang meer kennen. Ze zullen gedwongen worden in hun veel te korte leven (ongeveer 5 jaar) een maximum aan melk te produceren, zonder hun eigen kalveren te mogen voeden. **Het college schrijft in het akkoord dat dit jaar nog het Groninger Verdien Model zal worden geëvalueerd, waarbij er o.a. meer aandacht komt voor de weidegang.... Wat heeft het college daarbij in gedachten? Denkt zij dat weidegang daadwerkelijk is te realiseren voor dit soort grote stallen? Hoe ziet zij dat voor zich?**

Voorzitter, in het akkoord staat dat dit college megastallen onwenselijk acht. Stallen tot 4 ha, zullen zo rond de 800 koeien kunnen herbergen. Volgens de Wageningen Universiteit is een stal een megastal als er 250 of meer koeien worden gehouden. 4 ha met 800 koeien is dus een megastal van formaat. **Kan de gedeputeerde uitleggen hoe het vasthouden aan de 4 ha rijmt met de onwenselijkheid van megastallen?**

Ook staat in het akkoord dat lopende zaken zo mogelijk onder het Groninger Verdien Model worden gebracht, en dus tot maximaal 4 ha. Voor o.a. de stal van Boer Buijs bij Bourtange van 10 ha, bedoeld voor 1800 koeien schijnt volgens het Dagblad van het Noorden nog ontheffingen verleend te moeten worden door de provincie. **Kan het college beloven, dat er alles aan gedaan zal worden om die stal en soortelijke gigastallen tegen te houden en dat die ontheffing in principe niet verleend zal worden?**

Een gebied dat al bijzonder belast is met uitstoot en andere overlast uit de veehouderij is het grensgebied. We zijn blij met het idee van een grenseffect - toets. Te weinig is in het verleden rekening gehouden met bedrijven over de grens in Duitsland, die een flinke impact hebben op natuur en leefbaarheid voor ons milieu en onze grensbewoners. De grenseffect - toets suggereert dat, in de toekomst, dat effect wel degelijk meegewogen gaat worden. Voorzitter, **Emsland heeft verhoudingsgewijs de hoogste dichtheid van megastallen in Duitsland,met name in het grensgebied staan er veel. Om die reden en met het oog op de aangekondigde grens-effecttoets roept de Partij voor de Dieren de Staten op een groene zone langs de grens in te stellen. Is het college bereid na te denken over een flinke zone langs de grens, waar uitbreiding of nieuwbouw van stallen verboden zal zijn?**

Voorzitter, voor de groei van andere vormen van intensieve veeteelt zoals schuren met duizenden kippen en varkens wordt de bestaande situatie in stand gehouden. De Partij voor de Dieren is blij, dat daarmee het plan om te komen tot een Groninger Verdien Model met bouwblokken tot 4 ha voor deze vormen van veeteelt helemaal van de agenda is. Toch willen wij als kanttekening plaatsen, dat we tegen iedere vorm van uitbreiding zijn en dat groei voor bestaande bedrijven tot 5000 of 7500 m², hetgeen mogelijk is in grote delen van onze provincie, voor onze partij onaanvaardbaar is.

De Partij voor de Dieren pleit voor respect voor elk leven. In de intensieve veehouderij is een dier niet meer dan een product. Groei voor bestaande varkens- of pluimveebedrijven tot 5000 of 7500 m² zou niet mogelijk moeten zijn, tenzij het aantal dieren gelijk blijft of vermindert en het dierenwelzijn door een groter bouwblok wordt verhoogd. **"We zullen daarom een motie indienen met betrekking tot dit onderwerp bij de bespreking van de omgevingsvisie"**

Voorzitter, Buitengewoon gelukkig zijn we met het coalitieakkoord als het gaat om het stimuleren van de biologische landbouw. Ook het combineren van bedrijfsvoering met zorg en recreatie heeft onze volle steun. Bekend zijn de positieve effecten die de band tussen mens en dier kunnen bewerkstelligen, zo zijn bijvoorbeeld autistische kinderen vaak zeer gebaat bij het paardrijden. Ieder leven is waardevol en dat kan mede op deze manier tot uiting worden gebracht.

Voor wat betreft toerisme en recreatie:

Sympathiek klinkt ons de nieuw te maken visie op het toerisme, waarbij landschap, natuur en erfgoed aan elkaar gekoppeld worden. De PvdD is een groot voorstander van menselijk contact met de natuur en het bijbrengen van liefde en respect voor de natuur bij kinderen. In de ogen van de partij voor de Dieren zal wel altijd als eerste gekeken moeten worden naar de impact van toerisme op de omgeving en de dieren die daarbinnen leven. Toerisme mag nooit ten koste gaan van het welzijn van dieren of de toestand van de natuur. Natuur is geen luxe: het is niet alleen "het huis van de dieren" , maar een basisvoorwaarde voor ons aller bestaan.

Ik dank u voor uw aandacht.